

Сьогодні
11.11.2024

Урок
№ 23

Дата: 11.11.2024

Клас: 5– А

Предмет: Пізнаємо природу

Урок: №23

Вчитель: Капуста В.М.

Як утворюються гірські породи. Гірські породи і мінерали

Мета:

- формувати поняття “мінерали”, “гірські породи”, “корисні копалини”;
- систематизувати знання учнів про склад земної кори; типи, утворення гірських порід, їх види, застосування в господарській діяльності людини;
- вчити спостерігати, робити висновки;
- виховувати бережне ставлення до природних багатств.

**Гарно й зручно ми сідаєм,
Щось нове завжди вивчаєм.
Те, що вчили - пригадаєм,
Будь уважний, починаєм!**

Сьогодні
11.11.2024

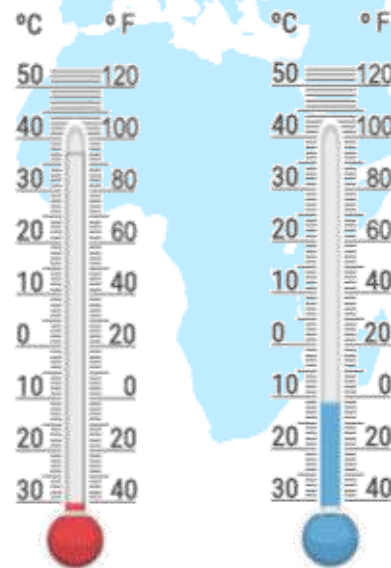
LIVE

Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

А яка зараз пора року?
Який місяць?

Які зміни відбулися у природі?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Сьогодні
11.11.2024

Перевірка домашнього завдання

Як учені досліджують будову
Землі?

Яку внутрішню будову має
Земля?

Чому верхній шар земної
кори має різну товщину?

Які сфери виділяють на
поверхні Землі?

Сьогодні
11.11.2024

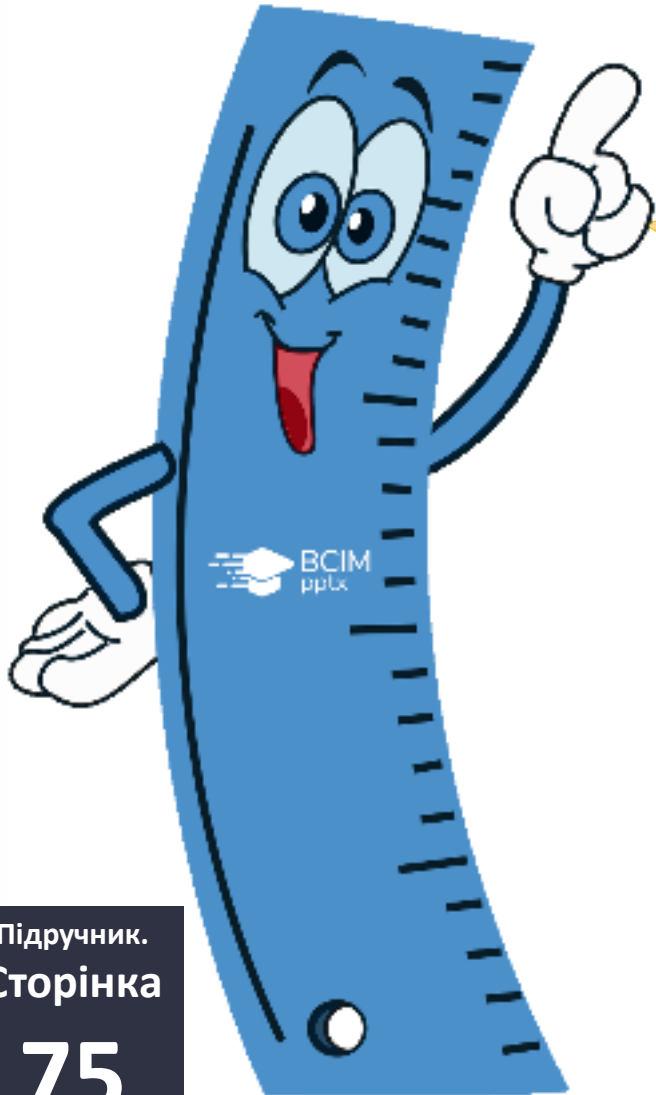
З яких речовин складається земна кора.

Земна кора складається з **близько 3000 мінералів** і **понад 1500 гірських порід**.

Мінерали й гірські породи різняться між собою **кольором, твердістю, будовою, температурою плавлення, розчинністю у воді** та іншими властивостями.

Багато з них людина широко використовує, наприклад, як паливо, у будівництві, для отримання кольорових і чорних металів.

Мінерали – це
природні утворення,
які складаються з
однієї речовини.

Сьогодні
11.11.2024

Найвідоміші мінерали

Рубін

Смарагд

Сапфір

Діамант

Гірські породи – це природні тіла, що складаються з декількох мінералів або скупчення одного у великій кількості в земній корі.

Сьогодні
11.11.2024

Розглянь склад граніту

Сьогодні
11.11.2024

Гірські породи і мінерали за походженням діляться на групи:

ГІРСЬКІ ПОРОДИ

Магматичні

Утворюються з магми
під час виверження
вулканів

(граніт, базальт)

Осадові

Утворюються з уламків
давніх порід, які осідали
на дні океанів, морів,
озер або в низинах
суходолу

(крейда, вапняк, гіпс)

Метаморфічні

Утворюються під дією
високого тиску
і температури

(кварцит)

Магматичні породи

- Будова **магматичних порід** залежить від швидкості охолодження магми. На глибині в земній корі вона остигає повільніше, ніж на поверхні. Так утворюються щільні гірські породи.
- **Граніт**– *найпоширеніша* гірська порода на Землі.
- **Базальт**- дуже щільна гірська порода.

Поширена у Рівненській

Закарпатській і Донецькій областях.

Базальт використовують як сировину

для виробництва щебеню, наповнювача для бетону

Базальтові стовпи
Рівненщини

Сьогодні
11.11.2024

Фізкультхвилинка

Осадові гірські породи

- **Осадові гірські** породи утворюються під дією температури повітря, води й інших процесів, що відбуваються на поверхні Землі та у водоймах. Скам'янілі рештки давніх і сучасних організмів утворили такі гірські породи, як торф, кам'яне і буре вугілля.

1 – торф;

2 – буре вугілля;

3 – кам'яне вугілля

Метаморфічні породи

- На великій глибині на осадові та магматичні гірські породи впливають високий тиск і температура, розчини і гази, які змінюють їхні властивості та будову. Такому перетворенню можуть піддаватися абсолютно всі види гірських порід. Вони дістали назву **метаморфічні**.

Вапняк

Мармур

Пісковик

Кварцит

**Гірські породи, які люди
використовують для своїх
потреб, називають
корисними копалинами**

Сьогодні
11.11.2024

Домашнє завдання

Підручник § 21 с.75-77, опрацювати матеріал; с.79 запитання 1,2 (усно).

Зворотній зв'язок Human або ел. пошта
valentinakapusta55@gmail.com

Сьогодні
11.11.2024

Рефлексія «Зірковий настрій». Обери емотикон, який відповідає твоєму настрою в кінці уроку

Я з усім упорався

Мене урок розлютив

Чекаю на наступний урок

Все було легко та просто

Було складно та нічого не зрозуміло

Більше сміху ніж навчання

Я дуже втомився